

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра публічного управління та підприємництва (601)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова НМК № 3

(підпис)

Л.О. Філіпповська
(ініціали та прізвище)

«31» серпня 2021 р.

СИЛАБУС ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політична економія
(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування», 05 «Соціальні та поведінкові науки»

(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальності: 051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: Економіка підприємства. Облік і оподаткування. Фінанси, банківська справа та страхування.

(найменування освітньої програми)

Рівень вищої освіти: початковий рівень (короткий цикл, молодший бакалавр)

Силабус введено в дію з 01.09.2021 року

Харків – 2021 р.

Розробник: Шведова Г.М., старший викладач кафедри публічного управління та
підприємництва

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри Публічного управління та
підприємництва (№ 601)

Протокол № 1 від « 28 » серпня 2021 р.

Завідувач кафедри, д. н. з публ. упр., професор
(науковий ступінь та вчене звання)

В.Г. Ковальчук
(ініціали та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

Завідувач кафедри
підприємництва
№ 6
ІІ
(підпис)

(ініціали та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

Шведова Ганна Миколаївна, старший викладач. З 1998 року викладає в університеті наступні дисципліни:

- Політична економія;
- Історія економіки та економічної думки;
- Національна економіка;
- Державне регулювання;
- Економічна теорія.

Напрями наукових досліджень: капітал та наймана праця, економіко-теоретичні аспекти сучасного господарського механізму, міжнародні валютно-фінансові відносини, міжнародний бізнес.

2. Опис навчальної дисципліни

Семестр, в якому викладається дисципліна – 1 семестр.

Обсяг дисципліни:

4 кредити ЕКТС (120 годин), у тому числі аудиторних – 48 годин, самостійної роботи здобувачів – 72 годин.

Форми здобуття освіти – Денна.

Дисципліна – обов'язкова.

Види навчальної діяльності – лекції, практичні заняття, самостійна робота здобувача.

Види контролю – поточний, модульний та підсумковий (семестровий) контроль (іспит).

Мова викладання – українська.

Необхідні обов'язкові попередні дисципліни (пререквізити) – немає.

Необхідні обов'язкові супутні дисципліни (кореквізити) – Бухгалтерський облік, Основи маркетингу, Основи економіки підприємства, Фінанси, Економіка праці, Мікроекономіка.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування грунтовних знань про економічну систему суспільства, закони її функціонування і розвитку для розуміння чинників зародження, утвордження і напрямів розвитку сучасних соціально-економічних систем, їх спроможності задовольняти потреби людей.

Завдання: сформувати певний тип економічного мислення, економічну психологію та світогляд студентів, – забезпечити засвоєння ними знань та методів цивілізаційного, синергетичного та діалектичного аналізу економічного життя суспільства.

Після опанування дисципліни здобувач набуде наступні **компетентності**:

Загальні:

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні:

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування економічних систем на мікро-, мезо-, макро- рівнях.

СК3. Розуміння особливостей основних наукових шкіл та напрямів економічної науки.

СК4. Здатність пояснювати типові економічні процеси і явища на основі теоретичних концепцій, аналізувати отримані результати.

СК10. Здатність аналізувати проблеми і явища в професійній сфері з врахуванням можливих соціально-економічних наслідків.

Очікується, що після опанування дисципліни здобувачем будуть досягнуті наступні **результати навчання**:

ПРН1. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки,

ПРН2. Розуміти базові принципи економічної науки, особливості функціонування економіки.

ПРН4. Пояснювати типові соціально-економічні явища з погляду базових принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

ПРН9. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПРН10. Демонструвати базові навички критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПРН15. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення основних характеристик економічних систем мікро- та макрорівня.

ПРН16. Демонструвати навички самостійної роботи, критичного, креативного, самокритичного мислення, активної життєвої позиції та ведення здорового образу життя.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовний модуль 1 Загальні засади економічного розвитку. Основи ринку і суб'єкти ринкової економіки.

Тема 1. Предмет і метод політичної економії.

Форма заняття: лекція, практичне заняття самостійна робота.

- Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.

- Практичне заняття за темою 1

- Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Виникнення та етапи розвитку політичної економії . предмет політичної економії. Метод політичної економії ті її функції. Позитивна і нормативна політична економія.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.

Політекономія і економікс. Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 2. Виробництво матеріальних благ і послуг. Продукт і характер праці.

Форма занять: лекція, практичне заняття самостійна робота.

- Обсяг аудиторного навантаження: 3 години.

- Практичне заняття за темою 2

- Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Виробничі можливості суспільства і продукт виробництва: чинники виробництва та їх взаємодія; продукт виробництва.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.

Результативність факторів виробництва.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 3. Економічні потреби та інтереси.

Форма занять: лекція, практичне заняття самостійна робота.

- Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.

- Практичне заняття за темою 3

- Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Економічні потреби суспільства, їх сутність і класифікація. Безмежність потреб. Закон зростання потреб. Корисність продукту. Закон спадної граничної корисності продукту.

Економічний інтерес, його сутність і функції. Інтереси і потреби: діалектика взаємозв'язку. Єдність і суперечності в системі інтересів.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.

Виробництво та проблеми задоволення зростаючих потреб суспільства.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 4. Соціально-економічний устрій суспільства. Економічна система та закономірності її розвитку.

Форма занять: лекція, практичне заняття самостійна робота.

- Обсяг аудиторного навантаження: 3 години.

- Практичне заняття за темою 4

- Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Сутність та основні структурні елементи економічної системи. Продуктивні сили та виробничі відносини – основа економічної системи. Класифікація типів економічних систем та їх чинники.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.

Власність, її сутність та місце в економічній системі. Структура відносин власності. Тенденції в розвитку відносин власності.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 5. Товарна форма організації суспільного виробництва. Товар і гроші.

Форма занять: лекція, практичне заняття самостійна робота.

- Обсяг аудиторного навантаження: 3 години.

- Практичне заняття за темою 5

- Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Форми організації суспільного виробництва: натуральне і товарне. Економічні та неекономічні блага. Товар і його властивості.

Альтернативні теорії вартості. Закон вартості його сутність і функції. Теоретичні концепції виникнення і сутності грошей. Грошовий обіг та його закони.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.

Інфляція та її наслідки. Антиінфляційна політика держави.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 6. Капітал: процес виробництва і нагромадження. Наймана праця і заробітна плата.

Форма заняття: лекція, практичне заняття самостійна робота.

- Обсяг аудиторного навантаження: 3 години.

- Практичне заняття за темою 6

- Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Капітал як економічна категорія товарного виробництва. Наймана праця. Ціноутворення на ринку праці. Заробітна плата, як явище ринку. Економічна рента і трансфертний дохід в складі заробітної плати.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 5 години.

Форми і системи заробітної плати.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 7. Витрати виробництва і прибуток.

Форма заняття: лекція, практичне заняття самостійна робота.

- Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.

- Практичне заняття за темою 7

- Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Витрати виробництва як передумова виробництва. Теорії витрат виробництва. Структура затрат виробництва. Границні витрати.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.

Прибуток як економічна категорія товарного виробництва. Норма прибутку і фактори, що на ней впливають.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 8. Ринок його суть, функції. Моделі ринку. Конкуренція і ціноутворення.

Форма заняття: лекція, практичне заняття самостійна робота.

- Обсяг аудиторного навантаження: 3 години.

- Практичне заняття за темою 8

- Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Ринкове господарство як невід'ємна складова товарного виробництва. Риси структура та функції ринку. Інфраструктура ринку. Моделі ринку.

Сутність попиту і пропозиції; та фактори що на них впливають. Еластичність попиту і пропозиції. Взаємодія попиту і пропозиції. Ринкова рівновага.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.

Конкуренція, її суть і економічні основи. Види економічної конкуренції. Методи конкурентної боротьби. Монополія: причини виникнення, суть та основні форми. Антимонопольна політика держави.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 9. Домогосподарство в системі економічних відносин.

Форма заняття: лекція, практичне заняття самостійна робота.

- Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.

- Практичне заняття за темою 9

- Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Домогосподарство як суб'єкт ринкової економіки. Двоїста роль домогосподарства в економіці. Домогосподарство як постачальник ресурсів.

Доходи домогосподарства. Витрати домогосподарства. Розподіл доходів на особисте споживання, податки і заощадження

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.

Місце домогосподарства в кругообігу продуктів, ресурсів і доходів.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Модульний контроль 1

- Форма заняття: написання контролально-модульної роботи №1 в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).

- Обсяг аудиторного навантаження: 2 години

- Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

- Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.

Підготовка до модульного контролю.

Змістовний модуль 2 Економічне зростання і соціально-економічний прогрес. Світове господарство та міжнародні економічні відносини.

Тема 10. Підприємство як товаровиробник. Валовий дохід і прибуток.

Форма заняття: лекція, практичне заняття самостійна робота.

- Обсяг аудиторного навантаження: 3 години.

- Практичне заняття за темою 10

- Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Підприємство як суб'єкт ринкової економіки. Formи і види підприємств. Капітал підприємства. Кругооборот і оборот капіталу. Основний та оборотний капітал. Зношення основного капіталу. Амортизація.

Сутність підприємства і умови його існування. Види та функції підприємництва.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 5 години.

Валовий дохід, його сутність та структура. Підприємницький дохід. Значення прибутку в розвитку підприємництва.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 11. Галузеві особливості виробництва і функціонування капіталу. Formи прибутку, процент і рента.

Форма заняття: лекція, практичне заняття самостійна робота.

- Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.

- Практичне заняття за темою 11

- Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Ринкові відносини в аграрному секторі економіки. Аграрні відносини, їх зміст і особливості. Земельна рента, її сутність, види і механізм створення. Агропромислова інтеграція і агропромисловий комплекс. Ціна землі.

Особливості виробництва і реалізації продукції торгівлі. Торговий прибуток.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.

Економічні відносини у кредитно-банківській сфері. Ссудний капітал і процент. Банківський прибуток.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 12. Суспільне відтворення. Суспільний продукт і його основні форми.

Форма заняття: лекція, практичне заняття самостійна робота.

- Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.

- Практичне заняття за темою 12

- Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Зміст, види та пропорції національного (супільного) відтворення. Теоретичні моделі супільного відтворення. Система національних рахунків: виникнення, зміст і цілі.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.

Концепції та принципи побудови системи національних рахунків. Основні макроекономічні показники СНР.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 13. Економічний розвиток. Зайнятість, відтворення робочої сили та їх регулювання державою.

Форма занять: лекція, практичне заняття самостійна робота.

- Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.

- Практичне заняття за темою 13

- Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Економічне зростання: зміст, типи і фактори. Концепції і моделі економічного зросту.

Циклічність економічного розвитку як прояв нестабільності.

Класифікація економічних циклів за тривалістю. Нециклічні коливання економіки.

Зайнятість і сукупне відтворення робочої сили.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.

Безробіття, його зміст, причини, види і форми. Вплив безробіття на економіку.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 14. Господарський механізм у системі суспільного відтворення. Держава та її економічні функції.

Форма занять: лекція, практичне заняття самостійна робота.

- Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.

- Практичне заняття за темою 14

- Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Господарський механізм, його сутність та елементи. Господарський механізм: система управління економікою. Державне регулювання суспільного відтворення та його форми. Планування і програмування.

Необхідність, зміст, структура і функції фінансів. Фінансова система, державний бюджет. Бюджетний дефіцит і державний борг. Способи збалансування державного бюджету. Теорія оподаткування.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.

Необхідність, зміст і принципи функціонування кредиту. Formи і функції кредиту. Кредитна система та її структура.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 15. Сучасні економічні системи. Особливості розвитку перехідних економік.

Форма занять: лекція, практичне заняття самостійна робота.

- Обсяг аудиторного навантаження: 3 години.

- Практичне заняття за темою 15

- Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Закономірності та етапи розвитку капіталістичної системи. Економічна система капіталізму вільної конкуренції. Економічна система монополістичного капіталізму. Фінансово-монополістичний капіталізм. Економічна система сучасного капіталізму. Механізм функціонування сучасної змішаної економіки.

Соціалістична система та її еволюція. Механізм господарювання командно-адміністративної економіки.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.

Закономірності і особливості розвитку перехідних економік. Зміст і типи перехідних економік. Соціально-економічні перетворення у постсоціалістичних країнах на шляху до соціально-орієнтованої ринкової економіки.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 16. Суть і структура світового господарства. Форми міжнародних економічних відносин.

Форма заняття: лекція, практичне заняття самостійна робота.

- Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.

- Практичне заняття за темою 16

- Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Світове господарство, його сутність і структура. Міжнародний поділ праці та інтернаціоналізація економіки як основа формування світового господарства.

Форми міжнародних економічних відносин. Всесвітній ринок товарів і послуг. Сутність і форми міжнародного руху капіталів. Міжнародна міграція трудових ресурсів.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 5 години.

Міжнародні валютно-фінансові відносини.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 17. Економічні аспекти глобальних проблем та їх вплив на економічний розвиток України.

Форма заняття: лекція, практичне заняття самостійна робота.

- Обсяг аудиторного навантаження: 3 години.

- Практичне заняття за темою 17

- Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Сутність і класифікація глобальних проблем. Причини виникнення і загострення глобальних проблем.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 5 години.

Шляхи подолання глобальних проблем.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Модульний контроль 2

- Форма заняття: написання контрольно-модульної роботи №1 в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).

- Обсяг аудиторного навантаження: 2 години

- Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

- Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.

Підготовка до модульного контролю.

5. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання з дисципліни «Політична економія» виконуються студентами самостійно при консультуванні викладачем.

Індивідуальна робота передбачає підготовку рефератів, доповідей.

Тематика індивідуальних завдань (рефератів).

1. Ринок і держава в сучасній економічній системі.
2. Проблеми саморегулювання та державного регулювання в ринковій економіці.

3. Відтворення і розвиток економічного потенціалу суспільства.
4. Товарно-грошові відносини в умовах соціалізму.
5. Сутність переходної економіки: теорія і практика.
6. Фінансово-промислові групи на зламі ХХ-ХХІ ст.
7. Форми і методи соціального захисту населення.
8. Роль інвестицій в економічному зростанні.
9. Сутність господарського механізму і його структура.
10. Фінанси як інструмент економічного регулювання.
11. Механізм грошово-кредитного регулювання.
12. Антимонопольна політика держави: необхідність, сутність, значення.
13. Економічні моделі соціалізму: теорія і практика.
14. Проблеми відтворення в сучасній економіці України.
15. Економічне зростання та екологія: механізм розв'язання суперечностей в умовах НТР.
16. Світове господарство: сутність та етапи розвитку.
17. Антициклічна політика держави.
18. Фінанси як інструмент економічного регулювання.
19. Економічні відносини за умов капіталізму вільної конкуренції.
20. Інтернаціоналізація економічних відносин.
21. Циклічність економічного розвитку та прояви нестабільності.
22. Зайнятість і відтворення сукупної робочої сили.
23. Безробіття, його зміст та причини. Основні форми і види безробіття.
24. Необхідність та причини втручання держави в економіку.
25. Сутність і завдання державного регулювання економіки.
26. Методи державного регулювання економіки.
27. Необхідність, зміст, структура та функції фінансів.
28. Фінансова система і державний бюджет.
29. Теорія оподаткування.
30. Необхідність, зміст і принципи функціонування кредиту.

6. Методи навчання

Проведення аудиторних лекцій, практичних занять, індивідуальні консультації (при необхідності), самостійна робота студентів за матеріалами, опублікованими кафедрою (методичні посібники), написання рефератів.

7. Методи контролю

Проведення поточного контролю, письмового модульного контролю, фінальний контроль у вигляді іспита (усно).

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують студенти

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (теми)	Сумарна кількість балів
Модуль 1			
Змістовний модуль I (T1, T2, T3, T4, T5, T6, T7, T8, T9)			
Робота на лекціях та семінарських заняттях	0...2	Теми 1 і 2; 3 і 4; 5; 6 і 7; 8 і 9	0...10
Самостійна робота (відповідь на контрольні запитання або тематичне тестування)	0...2	Теми 1 і 2; 3 і 4; 5; 6 і 7; 8 і 9	0...10

Виконання контрольно-модульної роботи № I	0...25	1	0...25
Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль II (T10, T11, T12, T13, T14, T15, T16, T17)			
Робота на лекціях та семінарських заняттях	0...2	Теми 10 і 11; 12; 13; 14 і 15; 16 і 17	0...10
Самостійна робота (відповідь на контрольні запитання або тематичне тестування)	0...2	Теми 10 і 11; 12; 13; 14 і 15; 16 і 17	0...10
Виконання контрольно-модульної роботи № II	0....25	1	0....25
Модуль 2			
Виконання та захист індивідуального завдання (реферату)	0...10	1 реферат	0...10
Усього за семестр			
T1, T2, ..., T17 – теми змістових модулів			

Семестровий контроль (іспит) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до іспиту. Під час складання семестрового іспиту/заліку студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Прийнята шкала оцінювання

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	
75 – 89	Добре	Зараховано
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

Під час складання семестрового іспиту здобувач має можливість отримати максимум 100 балів. Білет для іспиту складається з двох теоретичних питань, максимальна кількість балів за кожне питання 50 балів, що складає в сумі 100 балів.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру з дисципліни політичної економії визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

Оцінка «**Відмінно**» (A): 90 – 100 балів виставляється за таких умов:

- 1) творчий підхід до засвоєного матеріалу, повнота і правильність виконання завдання;
- 2) вміння застосовувати різні принципи й методи в конкретних ситуаціях;
- 3) глибокий аналіз фактів і подій, спроможність прогнозування результатів від прийнятих рішень;
- 4) чітке, послідовне викладення відповіді на папері;
- 5) вміння пов’язати теорію і практику.

Оцінка «**Добре**» (B): 75 – 89 балів виставляється за наступних умов:

- 1) мають місце деякі непринципові помилки несуттєвого характеру у викладі відповідей при повних знаннях програмного матеріалу;
- 2) переважання логічних підходів перед творчими у відповідях на питання;
- 3) вміння пов’язати теорію з практикою.

Оцінка «**Задовільно**» (D): 60 – 74 балів виставляється за наступних умов:

- 1) репродуктивний підхід до засвоювання та викладання матеріалу;
- 2) недостатня повнота викладання матеріалу;
- 3) нечітке викладання матеріалу на папері, порушення логічної послідовності при викладі матеріалу.

Оцінка «**Незадовільно**» (FX): 0 – 59 балів виставляється за наступних умов:

- 1) відсутність знань з більшої частини матеріалу, погане засвоєння принципових положень курсу;
- 2) наявність грубих, принципових помилок при виконанні отриманих завдань;
- 3) неграмотне і неправильне викладення відповідей на папері.

9. Політика навчального курсу та академічної доброчесності

Відпрацювання пропущених занять відбувається відповідно до розкладу консультацій, за попереднім погодженням з викладачем. Питання, що стосуються академічної доброчесності, розглядає викладач або за процедурою, визначеною у Положенні про академічну доброчесність.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає (Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. Лист МОН України № 1/9-650 від 23.10.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18#n211>):

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації».

10. Методичне забезпечення та інформаційні ресурси

1. Політична економія (Рекомендовано Міністерством освіти і науки України як навчальний посібник (лист № 1/1-17903 від 11.11.2014)) Навч. посіб. / Гаркуша Ю.О., Мельникова В.І., Павленко Т.Ю., Сафронов Я.В., Хмель С.М., Хмель В.І., Шведова Г.М. – Х.:Нац. аерокосм. ун-т «ХАІ», 2014. – 320 с.

2. Основи економічної теорії (Гриф надано Міністерством освіти і науки України (лист № 1/11-8911 від 10.06.2014 р.) Підручник / Гаркуша Ю.О., Мельникова В.І., Павленко Т.Ю., Сафронов Я.В., Хмель С.М., Хмель В.І., Шведова Г.М.– Х.: Нац. аерокосм. ун-т «ХАІ», 2014. – 316 с.

3. Політична економія : навч. посіб. / Ю.О. Гаркуша, І.Ю. Тур, Г.М. Шведова. – Х.: Нац. аерокосм. ун-т ім. М.Є. Жуковського «ХАІ», 2011. – 152 с.

4. Політична економія : методичні рекомендації до семінарських занять і самостійної роботи студентів. / Ю.О. Гаркуша, І.Ю. Тур – Х.: Нац. аерокосм. ун-т ім. М.Є. Жуковського «ХАІ», 2008. – 52 с.

5. Економічна теорія: навч. посіб. / Ю.О. Гаркуша, В.І. Мельникова, С.М. Хмель, В.І. Хмель, І.Ю. Тур, Г.М. Шведова. – Х.: Нац. аерокосм. ун-т ім. М.Є. Жуковського «ХАІ», 2010. –212 с.

6. Экономическая теория учеб. пособ. / Ю.А. Гаркуша, В.И. Мельникова, С.Н. Хмель, В.И. Хмель, И.Ю. Тур, А.Н. Шведова. – Х.: Нац. аэрокосм. ун-т им. Н.Е. Жуковского «ХАИ», 2012. –205 с.

Підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, конспекти лекцій, методичні рекомендації з проведення практичних робіт тощо, які видані в Університеті знаходяться за посиланням:

- Сторінка дисципліни знаходиться за посиланням:
<https://mentor.khai.edu/>

11. Рекомендована література

Основна

1. Фінансово-економічна грамотність: підручник: [у двох частинах] – Ч. 1: Основи національної економіки, економіки регіонів та фінансової системи України / за редакцією д-ра екон. наук, проф. О.Б. Жихор, д-ра екон. наук, проф. О.В. Димченко. – Київ: Видавничий дім «Кондор», 2017. –1024с.;

2. Фінансово-економічна грамотність: підручник: [у двох частинах] – Ч. 2: Банківська система України, загальні поняття про облік, аудит та економічний аналіз в умовах ринкової економіки / за редакцією доктора економічних наук, професора О.Б. Жихор. – Київ: Видавничий дім «Кондор», 2018. – 440с.

3. Політична економія (Рекомендовано Міністерством освіти і науки України як навчальний посібник (лист № 1/1-17903 від 11.11.2014)) Навч. посіб. / Гаркуша Ю.О., Мельникова В.І., Павленко Т.Ю., Сафронов Я.В., Хмель С.М., Хмель В.І., Шведова Г.М. – Х.:Нац. аерокосм. ун-т «ХАІ», 2014. – 320 с.

4. Основи економічної теорії (Гриф надано Міністерством освіти і науки України (лист № 1/11-8911 від 10.06.2014 р.) Підручник / Гаркуша Ю.О., Мельникова В.І., Павленко Т.Ю., Сафонов Я.В., Хмель С.М., Хмель В.І., Шведова Г.М.– Х.: Нац. аерокосм. ун-т «ХАІ». 2014. – 316 с.

5. Історія економіки та економічної думки. Політична економія. Мікроекономіка. Макроекономіка [Текст]: Навч. посіб. 2-ге вид. перероб. Та доп. / Мацелюх Н.П., Максименко І.А. – К.: «Центр учебової літератури», 2014. – 382 с.

6. Сірко А.В. Економічна теорія. Політекономія. [текст]: навч. посіб. А.В.Сірко – К.: «Центр учебової літератури» 2014 – 416 с.

7. Щетинін А.І. Політична економія. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 480 с.

8. Башнянин Г.І., Лазур П.Ю., Медведєв В.С. Політична економія: Підручник. – К : Ельга Ніка-Центр, 2002.

К.: Ельга Гіка-Центр, 2002
9. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / За ред. В.Д. Базилевіча. – К.: Знання, 2006. – 631 с.

Допоміжна

1. Башнянін, Г.І. Політична економія [Текст]: навч. посіб. / Г.І. Башнянін, Е.С. Шевчук – Л: Магнолія плюс, 2006 – 308 с.

2. Корецький, М.Х. Економічна теорія [Текст]: навч. посіб. / М.Х. Корецький, О.І. Дацій. – К: Центр науки та розуміння, 2007. – 256 с.

3. Макконнелл, К.Р. Экономикс [Текст] / К.Р. Макконнелл, С.Я. Брю, Ш.М. Флинн. – М.: ИНФРА-М, 2011. – 1010 с.

4. Маркс, К. Капітал [Текст] / К. Маркс, Ф. Энгельс. // Соч. – 2-е изд. – М.: Політизdat, 1960. – Т. 23. – 907с.
  5. Мочерний, С.В. Історія економічних вчень [Текст]: навч. посіб. / С.В. Мочерний, М.В. Довбенко. – Л.: Новий світ, 2006. – 488 с.
  6. Основи економічної теорії [Текст]: підруч. / за ред. О.О. Мамалуя. – К.: Юрінком Інтер, 2003. – 480 с.
  7. Основи економічної теорії [Текст]: підруч. / за ред. Ю.В. Ніколенка. – К.: Либідь, 2003. – 270 с.
  8. Мочерний, С.В. Політекономія [Текст]: підруч. / С.В. Мочерний, Я.С. Ларіна. – К.: Знання, 2006. – 290 с.
9. Політекономія [Текст]: підруч. / за ред. Ю. В. Ніколенка. – К.: ЦУЛ, 2003. – 412 с. .
- Шишкін, А.Ф. Экономическая теория [Текст]: учеб. / А.Ф. Шишкін. – М.: ВЛАДОС, 2010. – 1160 с.
10. Экономическая теория [Текст]: учеб. / под ред. В.Д. Камаева. – М.: ВЛАДОС, 2003. – 532 с.